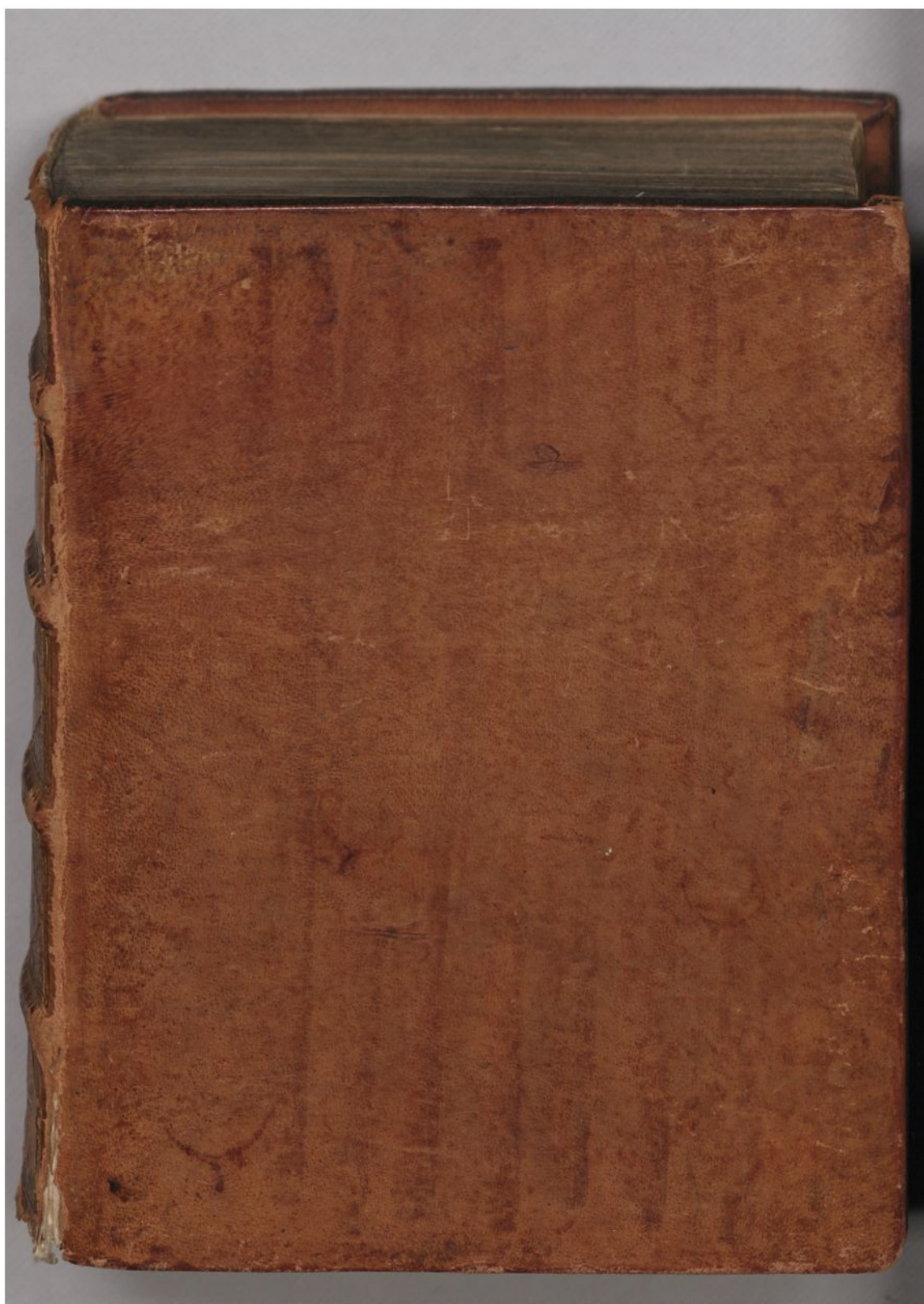
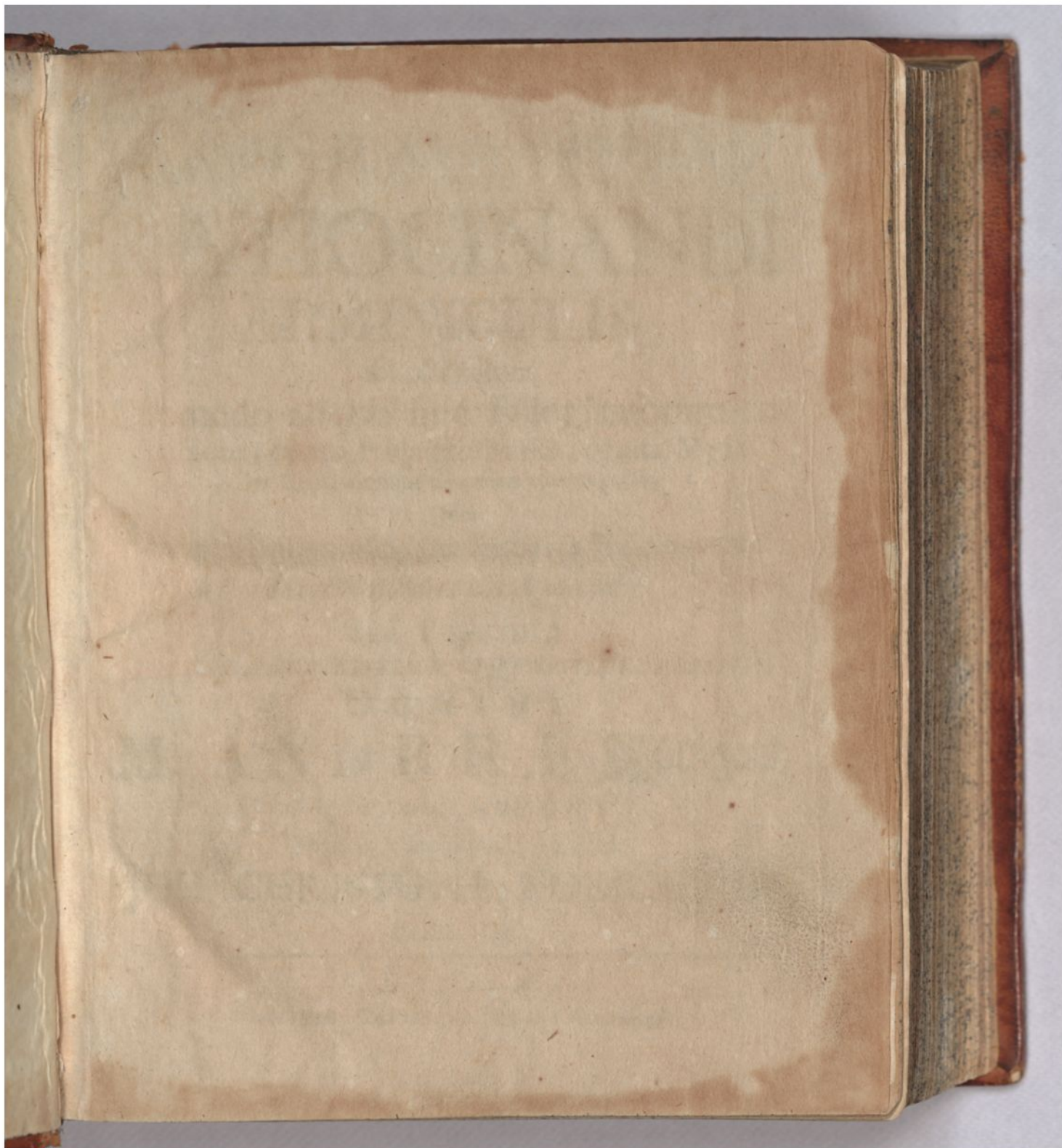

GOTTFRIED WILHELM LEIBNIZ BIBLIOTHEK
NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Signatur: Lebn. Marg. 42, Stück 17; ZEN Lebn. Marg. 42, [1] - ©

Leibn. Marg.
42

[Varia rhetorica et logica]

17

DISQVISITIO
**UTRUM PETRUS LO-
TICHIUS SECUNDUS OB-
SIDIONEM URBIS MAGDE-
BURGENSIS PRÆDIXERIT,**

Quam

In Illustri Academia
CHRISTIANALBERTINA
Secundum Constitutionem

FRIEDERICIANAM,

PRÆSIDE
SEBASTIANO KORTHOLTO,
PÖES. PROF. ORD. & FACULT. PHI-
LOS. h. t. DECANO,

die XXI. Febr. MDCCIII.

publice tuebitur

JOHANNES CHRISTOPHORUS Gräufige/
Hamburgensis,

KILONI,
Literis Bartholdi Reutheri, Academ. Typogr.

2

V I R O
De ~~studiorum~~ ^{studiorum} ~~sa~~ ^{sa} juventute optimè merito, & indies magis
magisque merenti
CLARISSIMO, PRAECELLENTISSIMO, DOCTISSIMO QVE
DN. M. PAULO GEORGIO Krüſſe
POETAE Nobilitato Caesareo, Scholae Johanneae, quae
Hamburgi floret, CONRECTORI fidelissimo, & in illustri Ger-
manorum Societate inter Caryophylla PORTANTIS
titulo signati

Parenti suo devenerando

praesens Specimen Academicum
filiali affectu

dicat consecratque
RESPONDENS.

A ntra, *Sibyllini* quae concitat aura furoris
Sint procul, & latebrae, *Pythia* Virgo, tuae.
Et tu, quae dubio cantas *Oracula* sensu
Musa file, mentem nam furor altus agit.
Carmina concipio, sed quae neque novit *Apollo*
Aut quorum numeros *turba novena* dedit.
Sacra fero, VENERANDE PARENS, & praescia faustae
Sortis, dum tueor *Lotichiana*, cano.
Et voveo vitam, duplicem cui debeo vitam;
Et dum *prima* fero munera, *sacra* fero.
Praefago *Vatum* liceat mihi munere fungi,
Illorumque sacros ritè subire choros;
Incolumis vives, vives in *Nestoris* annos
Et *serae* aetatis tempora *sospes* ages.
Et si non cingent me laurea *serta Poëtam*,
Fortè tamen *Vatis* nomine dignus ero.

Q. F. F. Q. S!

§. 1.

PErvenit proxime ad manus meas altera editio Operis Historici & Critici quod orbi literato nuper exhibuit Petrus BAYLE celeberrimus Polyhistor.

Inter legendū deprehendi illatā passim mentionem mearum Dissertationū ac literarū quas dare subinde soleo ad Cl. Virū, quod mihi ejusmodi benevolentiae suae praedes atq; indices inter labores inexhaustos sapissime transmittat. In primis autē oculos meos morabatur articulus de Petro LOTICHIQ Secundo, in quo auctor pluribus disquirat, utrum hic poëta libri secundi elegia quarta ad Joach. Camerarium Pabenbergenf. praedixerit obsidionem urbis Magdeburgensis. Affirmat ille in priori libri memorati editione, Lotichium, fecus ac illustris Morhofius existimavit, fortasse verba facere, de obsidione quam poëta superstitē passa est anno 1550. & 1551. non autem de alia qua Tilius & Pappenheimius eandem anno 1631. cinxerunt. Hoc cum perinde atque illud quod de somnio plane conficto profert minus consentaneum videretur, super hac re cum Clarissimo Viro per literas collocutus, & sententiam quam tuitus eram anno 1696. in Dissertatione de Enthusiasmo Poëtico rationi-

A

bus

*Dictionaire
Histor. &
Critiq. par
Mr. Bayle,
A Rotterd.
1702. 3.
voll. fol.*

*Diction.
par Mr.
Bayle A
Rot. 1697.
T. II. p.
387. f.*

bus nonnullis breviter prolatis stabilire conatus sum. Ad quas cum respondeat in posteriori editione Thesauri Critici, inque re non satis perspicua conjecturas suas se proferre haut inficietur; ego vero habeam adhuc quædam dicere de Lotichio, res hæc idonea visâ est de qua modo singulari dissertatione pluribus quæramus.

§. II. Meretur sane id virtus Lotichii vatis, cui si data vita fuisset,

Steph. Feirabent de Feirabetho Helm. 1696. pag. 262.

Vidissent similem tempora nulla virum, Ut vere canit Stephanus Feirabent Juris consultus, cujus opus Polyhistoricon poeticum de Quietè omnibus rebus pergrata resuscitatum est auspiciis Sereniss. Principis ac Domini Dn. RUDOLPHI AVGUSTI, Brunsvicens. ac Luneb. Ducis, qui seculi nostri & Augustus & Mæcenus illo æque ac aliis libris suis auspiciis publicatis ante aliquot annos me coram clementissime locupletavit. Non secus de Lotichio judicavit Daniel Heisius, poetarum Belgicorum sui temporis præstantissimus. Nam libri secundi elegia octava ad Frid. Taubmannum ita canit:

Heins. pag. 169.

Hoc nullum majus genstua nomen habet.

Non negat hoc Naso lateri cui proximus hæret &c.

Eadem fuit sententia Martini Opitii à Bebersfeld,

feld Vatum Germanicorum principis, qui in
 sermone teutonico præfixo Laudibus vi-
 tæ rusticæ, Nostrum omnium Alemanniæ
 Poetarum Ducem pro merito suo nuncupa-
 vit. In eodem Daniel Georgius Morhofi-
 us Vatum Germaniæ, judice Menagio, ma-
 ximus, suavitatem concinnitatemque car-
 minis miram & vix imitabilem deprehendit,
 ita, ut ipsi superare interdum ipsum Ovi-
 dium, ac Virgilianam in eclogis suavita-
 tem unus exprimere videatur. Et alibi,
 Elegiacos (inquit) inter recentiores poëtas
 merito ornat primo loco Lotichius incom-
 parabiliter suavis Poëta, quem germanum
 omnibus exteris opponere possumus non
 negantibus ipsis Batavis neque Rapino. Cu-
 jus judicii non meminisse Baillerum in ope-
 re de poëtis miror, quod, judice Jo. Dry-
 denio Criticorum & Poetarum Angliæ
 præcellentissimo, Rex Galliæ poetarum
 Rapinus Aristarchus sit tam exactus, ut si
 vel maxime reliqui omnes deperderentur,
 damnum unus resarcire possit. Omitto
 nunc alia de Lotichio Grammaticorum
 a me observata judicia, quod Parrhasiano-
 rum Scriptor perperam tueatur, neminem
 rectius Grammaticis de Poëtis existimare,
 licet ipsi non sint poëtæ. Quam sententiam
 alibi contundam & probatum dabo, non ni-

Opitz pag.
153. edit.
1690.

Morb. Po-
lyhist. l. 1.
c. 19. pag.
225.

Morb. Po-
lyhist. MSC.
cap. 118.

Rap. rest.
sur. la poët.
en partic. p.
206.

Dryden. in
his Apo-
logy for he-
roik poëtry
conf. re-
marks upon
poëtry by Sir
T. P. Blount
p. 186.

Parrhasia-
na T. I. p. 53.
edit. Amst.

si optimorum Poëtarum esse de Pöetis perfecte judicare. Quorum de Lotichio testimonia hoc loco colligere nihil itidem attinet, cum animus non sit declarare Lotichium excellentissimum Poëtam, sed Vatem dici haut immerito posse.

§.III. Propius siquidem vero nobis videtur, non præsentem obsidionem illum descripsisse, sed de futura oppugnatione præcinnuisse, adeoque Vatem fuisse. Nam Elegiæ Camerario in scriptæ initium hoc est:

Si vacat *arcanis* aures præbere querelis.

Quod anno post expugnationem Madeburgi primo M. Matthæus Lungwitiuss Elegiam germanice vertendo ita exposuit:

v. Josua Re-
div. cap. 31
pag. 196

Wenn dir, o wehrter Freund, vergönt ist
anzuhören

Ein sehr *heimliche* Klag von bitter angst
und Zehren. &c.

Perlegatur totum carmen, in cujus parte extrema diserte scribit:

Hæc tibi cui *casus* fas est aperire *futuros*

Carminibus vòlui non reticere meis.

Quid quod anno 1551. Parthenopolis

Mediis in millibus ardens

vid. præter
Hortled.
Sebardius
Redivivus
T II. p. 518.
seq.

Bellatrix, audensq; viris concurrere virgo
armata manu neutiquam expugnata atque in
censa, sed exercitui Cæsareo Mauritioq; Duci
inito

inito foedere mense Növembris. concessa fit ; unde multorum sermonibus usurpatum verbum fuit: *Magdeburgum virgo mansit* ; item illud: *Metz und Magd haben dem Keyser den santz versagt.*

David Chytraus Saxon. lib. 17. p. 442.

Eodem respexit Jo. Sturmius cum de hac Parthenopoli scribit:

Salva pudicitia est: nominor *Andropolis*. Quomodo autem in pacificationem istam quadrant hæc deæ tutelaris verba, quam poetarum more loquentem Lotichius introducit:

Hæc oculi quæcunque vident cinis omnia fient,

Utraque dicetur flebile ripa solum.

Ergo dies veniet qua moenia nulla tuebor,

Parvaque restabit nominis umbra mei.

Quaque fuit murus terram proscindet arator,

Urbsque sub his, dicet, moenibus alta fuit

Quid gravius victore Geta miseranda tulisssem

Cæsare quam magno bella gerente ferro? &c.

Quos aliosq; ejusdem elegiæ versus accommodatus usurpabis de crudeli Magdeburgi excidio, cujus suburbiis cū ab ipsis civibus pertinacius se defendentibus ignis injectus esset, Pap-

Pappenheimius consilia animosque incola-
rum obstinatos fracturus, dirutis munimentis
ipsius urbis ædibus intulit flammæ, quas
Pufendorf. subito exortus turbo longe lateque dissipa-
lib. III. Rer. vit. Tum vero, inquit Pufendorfius, nul-
Svec. ad lum crudelitatis ac libidinis genus ab effe-
ann. 1631. rati militis rabie omissum. Contigit hoc
pag. 46. 47 mense Majo, quo animum intendisse vates
videri potest cum canit:

Nec lego purpureos in ferta recentia flores,
Non mihi flos pratis mollibus ullus hiat.
Ut taceam occasionem cladis Magdeburgicæ
vatem his versibus innuisse:

Hic pietatis honos? ea libertatis amata
Gratia? quid fieret, si scelus ausa forem?

Id p. 43. f. Nimirum cum Christianus Wilhelmus Mar-
burgici Administrator a Cæsare ditione (quæ
conferebatur in filium Cæsaris Leopoldum
Wilhelmum) exueretur; indeque per Præ-
sulatum & Magdeburgi inciperent ritus Pon-
tificii introduci, non poterant non & pieta-
tis & libertatis habere rationem Magdebur-
genses, quorum animi valde irritabantur,
eque voluntatum inclinatio erigebat Admi-
nistratorem, ut suppetias rogaret Gustavum
Sueciæ R. qui moram interponebat easdemq;
Saxonem adversus Cæsarem frustra posce-
bat;

bat: in quas tergiversationes conveniunt hi
vatis elegi:

Quid faciam? qua spe nitar? quo lumina
flectam?

Unde petam fessis perdita rebus o-
pem?

§. IV. Quod quia Cl. Bayle probe pen-
sitavit, id causæ fuisse asseverat cur Poeta
elegiarum libro a se edito 1551. (de quo mox
§. VI. pluribus dicemus) illam de vastatione
& incendio Magdeburgi inserere haud po-
tuerit. Opinatur autem urbis illius conser-
vationem non obstitisse quo minus ean-
dem sollicite conservavit, cum Pöetis inna-
tus sui ipsius amor & studium anxie foven-
di ingenii sui quos haut degeneres judicant
foetus, quamlibet occasio cui conveniebant
prorsus immutetur; id firmat exemplo Me-
nagii, qui cum ex vano rumor esset peripneu-
monia decessisse Petrum Cornelium, epice-
dium composuerit, quod eodem superstite
una cum aliis carminibus emisit foras, li-
cet auctorem false perstringeret Cotinus, &
occisum a Menagio Cornelium affirmaret,
ut locos ostentaret communes; quibus ta-
men jocos dictisve Cl. Bayle merito de-
rogat fidem, quod utique persuasum habeat
de obitu celeberrimi vatis Menagio reapse
fuisse nunciatum. Illi vero publicationem

P. 1871. e-
dit. 2d.

B

epice-

*2. prefatio
Anti-Bail-
leti.*

epicedii forte placuisse quispiam dixerit, ut & orbi erudito, & ipsi inprimis Cornelio manifestaret quanti eum faceret. Hujus enim præconiis redundat elegia Menagiana. Hæc eo non dico ut negare velim philautiæ obnoxium Menagium fuisse, quod crimen cum a Bailleto ipsi exprobraretur, tuitus est, non solum licitum verum etiam decorum esse poetam se laudare. Lotichium vero æque ambitiosum non fuisse & vita & modesta scripta testificantur. Nam in elegia prima editionis primæ (quæ in nulla editionum Camerarii, & ne quidem inter juvenilia Lotichii carmina ab Hagio sine delectu edita comparet) ad Dan. Stibarum Equitem Francum elegos suos fingit ita loqui:

Pars quoq; de nobis flammis immitibus arsit
Ne foret auctori pernicioſa ſuo.
Ille tamen precibus noſtris & tempore victus
I, bene quod vertat, flebile, dixit, opus.
Sed neq; bis tinctas concha Sidonide veſtes
Nec gere compositis myrtea ferta comis.
Vade ſine invidia velisque minoribus uti
Sis memor, antennis fert levis aura tuas, &c.
Et elegia undecima libri primi edit. Camerarii parum ſe labores ſuos curaffe ſignificat his verbis:

Deque tot amiſſis etiã nunc pauca ſuperſunt
Carmina, militiae tempore facta mea.

Id

Id quod facile crediderim. Certe epithalamium quod §. huius dissert. VII. laudat Asclepius nusquam offendo.

§. V. Verum enim vero ulterius mihi opponit Cl. Bayle * poëtarum esse nullo auctore comminisci materiam versuum & naufragia non visa quæque nunquam contigerunt, atq; pro lubitu confingere circumstantias temporis & loci. Idem usu venire cum de oppugnationibus urbium disserant, quod in argumento hoc vires ingenii feliciter declarare possint. Denique sermonem de somnio Lotichiano ita finit ** ut non commutasse sententiam priorem aut se retexuisse videatur. Nimirum in additionibus & corre-

B 2

ctio.

* Ejus verba sunt p. 1871. edit. 2da : *Nous ne laissons pas de pouvoir dire ex second lieu, que le songe de l'auteur n'est pas extraordinaire. Il faut se souvenir d'une chose qui ne peut pas être revuë en doute ; c'est que les poëtes travaillent souvent sur des sujets de pure invention. Ils décrivent des naufrages qu'ils n'ont point vus, & qui n'ont jamais existé : ils en forgent, comme bon leur semble, le tems & le lieu, les suites & les accidens. Ils font le même à l'égard des prises de ville. Ce sont des matières sur quoi leur talent se peut exercer avec avantage. &c.*

** L. c. *Que par un pur jeu d'esprit un poëte fasse aujourd'hui une elegie toute semblable à celle de Lotichius, il pourra fort bien arriver qu'au bout de 30. ans la même ville, que de gaieté de coeur il aura voulu désigner, sera bombardée & exterminée.*

etionibus editionis primæ operis Critici ***
affirmaverat Lotichium animum tantum gratia
Magdeburgi obsidionem excogitasse, nec ve-
rum sed omnino confictum somnium nume-
ris poëticis, illigavisse. At enim vero tantum
sibi non sumunt vatum præcipui, quantum
quidam perperam opinantur, nihilque causæ
est Parrhasianorum scriptori cur Poëtas

*Parrhasia-
na p. 1. 35.
61. edit.
Amst. 1711.*

*Conf. que
diss. hujus
§. IV. de
Menagii e-
picedio ipse
Bayle judi-
cat.*

*Morb. Po-
lyb. l. 1. c. 19.
p. 226.*

mendaces, mendacium privilegium poeti-
cum, & poema opus mendacis quod de chi-
mæris differat mendose appellet. Aliter pro-
cul dubio sentit doctissimus Bayle, cujus ra-
men opinioni de somnio a Lotichio conficto
non possum accedere, quod repugnent cir-
cumstantiæ quas vates attingit, & nemo præ-
ter Dominum Bayle, qui ipse dictam elegiam
Camerario inscriptam consuluit, unquam
statuerit, eam solius ingenii lusum & com-
mentum dici merito posse. Morhofius sane
rei poëticæ acerrimus censor ubi de Johan-
nis (Petri imprimi oportuit) Lotichii Secun-
di vita per Jo. Hagium scripta agit. Illud
“ inquit) singulare in hoc viro & propemo-
“ dum divinum est, ac plusquam poeticum
“ ἐν ὄνειδος ἀνὰ τὸν ἀνὴρ arguit quod in Eleg. 4. l. 2. ad Jo-
ach.

*** T. II. pag. 1326. hæc leguntur verba: *Après a-
voir bien examiné tout ceci, je trouve plus vraisemblable de
dire qu'il ne songea point ce qu'il raconta, mais qu'à l'exem-
ple de plusieurs poëtes il seignit qu'il avoit songé ces
choses.*

ach. Camerarium scripta tristissima obsi-
dionis & expugnationis Magdeburgensis
fata integro sæculo prædixerit, res omni-
no notatu digna, ac elegia illa pulcherri-
ma est. Hæc ille aurea carmina, quod mi-
reris, inter armorum strepitus ipse miles
scribebat. Præter Morhofium omnes eru-
diti, quibuscum mihi sermo fuit de somnio
Lotichiano, vaticinantem poëtam excidium
illud fatale prodidisse judicarunt. Sed & ip-
se Bayle in posteriori laudatissimi operis edi-
tione alicubi vacillat, & veri dicit simile, dum
Magdeburgum anno 1550. obsidione pre-
meretur, Lotichium dormientem animo
vidisse ejusdem expugnationem quam for-
te postredie ejus diei versibus depinxerit
fuis. *

§. VI. Memini autem viro doctis-
simo publicato primum libro illo Historico
& Critico me objicere, tum temporis Loti-
chium, qui lucem adspexit mense Nov. 1528
admodum juvenem nec satis idoneum fuis-
se ad pangendam ejusmodi elegiam omni-
bus numeris absolutam. Eadem occasio-
ne indicavi editionem carminum Loti-
chii

B 3

* auctoris verba pag. 1871. hæc sunt: *Il ét vrai-
semblable que pendant le siege de Magdebourg Lotichius fit
un songe qui lui representa le saccagement de cette ville, &
qu'en consequence de cette vision, il se mit à faire des vers
ou le lendemain, ou fort peu de jours après &c.*

chii quam Camerarius anno 1561, vita jam
defuncto auctore publici juris fecit non esse
omnium primam, quod Dominus Bayle pu-
tarat, sed me manibus terere multo rario-
rem, quam ipse scriptor luci exposuerit cum
illa etiamnum frueretur, & ita inscripserit.
P. LOTICHII SECUNDI ELEGIARVM
LIBER. *Ejusdem Carminum libellus, ad D.
Danielum Stibarum Equitem Francum. LU-
TETIAE Ex officina Vascosani, via jacobæa.*
M. D. LI. 8vo. Addidi epistolam dedica-
toriam ad D. Stibarum datam esse Lutetiae Pa-
risiorum Idibus Februarii anno Christi 1551
ætatis Lotichii XXII. non autem anno 1552
ut conjectura velle colligere videtur. Con-
stat hæc editio paginis minime multis, &
si paucos versus excipias, elegias decem tan-
tummodo nec cultissimam illam de obsi-
dione Magdeburgensi complectitur, sa-
tisque manifestat ætatem Lotichii juvenilem.
Nam conferendo modo dictam Parisiensem
cum editione Camerarii deprehendi illam
cum hac conferri non posse. Nimirum in-
tegras elegias ita immutavit, ut omnino
aliæ videri queant, & quem prior editio
mediocrem altera probat incomparabilem
poetam. Id quod productis in medium ex-
emplis Domino Bayle pluribus exposui. Suf-
ficiat hoc loco addere unicum, cujus copiam
eidem

conf. Petri
Lotichii
Abbatis e-
pistola edit.
Marpurg.
pag. 177.

eidem nondum feci. Legitur illud elegia
quarta ad Jo. Altum, cujus amicitiam his
celebrat modis:

Cū quo vel Schyticas ausim lustrare paludes,
Ire pharetratas ulteriusque Getas.

Turbidus & quamvis nimis *Aquilonibus* æer,
Et quamvis rigido terra sit alba gelu.

Sed præbente novo crudeles hoste tumultus

Quo cuperem tecum non licet ire mihi.

Vicinæque fremunt variis assensibus urbes,

Nec satis exactum est, quid magis esse
velint. &c.

Hi elegi aliter ita leguntur:

- tibi perq̃ nives perq̃ auctos prævius amnes

Ventos despicerem, despiceremq̃ gelu.

Sed Ducis imperium retinet, nec linquere

Aspera militiæ jura fidesq̃ sinunt. (signa

Ipse suos poscens hostes in prælia Cæsar

Fulminat, & campos alite q̃uassat eq̃vo.

Ambiguisq̃ fremunt magnæ rumorib⁹ urbes

Spumifer indomita quas premit Albis aqua.

Quinam ex his elegis anteferendi sint q̃vili-

bet lector haut difficiliter internoscet. Sub-

nectere illis bene multos possem, si quam fa-

cile tam necessarium esset.

§. VII. Equidem non negaverim

Lotichio inter præcoccia ingenia locum de-

beri. Etenim valde juvenem poemata se-

com-

lib. I.
eleg. 1. fol.
4. edit.
1551.

composuisse docet, dum elegos ita loquentes introducit:

Ter canis Erigones caluit fervoribus aër,
Falciferæ messem ter secuire manus:
Ex quo finitimi Boreæ sub cardine mundi
Compositi lituos inter & arma sumus,

ibid. fol. 16.

Idem elegia octava hæc habet:

Nunc agor insanis violenti Martis in armis
Vix numerans vitæ bis duo lustra meæ.

v. Epistola
P. Lotichii
Abbatis e-
dita a Jo.
Petro Lo-
tichio D.
Med. Mar-
purg. 1640
pag. 104.

Nicolaus item Asclepius Academiae Marpur-
gensis Professor in Epistola XV. Kl. Aug. an-
ni MDXLV. data ad Petrum Lotichium Ab-
batem, Misisti (inquit) inter alios ad nos "
Nepotem tuum Petrum Lotichium Secun- "
dum, adolescentem egregium, qui ad car- "
men natus, naturæ conjunxit industriam. "
Nec dubito quin mediocres poetas, ita jam, "
vix annorum XIX. (duodeviginti) æquet, "
ut mox sit cum summis regnaturus. Ni- "
hil in illo submissum, nihil non generosum, "
nihil non sublime & arduum. Qvi qua- "
lis sit in me & meos nempe generum meum "
egregium juvenem Io. Penterum, Caro- "
lostadiensem, Io. Dræconitis Theologi sum- "
mi Nepotem & erga nliam meam Elisabe- "
tham illi desponsatam Epithalamium ab illo "
erudite & docte conscriptum brevi tempo- "
re indicabit. Ut nihil jam dicam de testimo- "
nio Io. Hagii qui poetæ nostri vitam conte- "
xuit

xuit, & cum exposuisset eum tantum non semper & vel in somnis deprehensum versus modulari, & vatem non factum sed natum esse, addit eundem admodum puerum ac per ætatem vix proferentem verba puerilia in agris & sylvis cantasse nescio quæ Pastoralia, ac Sylvestria numina, & jam veluti Maronæas eclogas tenui avena meditatatum esse. Ejusmodi plura forte nunc proferre possem si ad manus esset vita Petri Lotichii Secundi cura Simonis Sthenii Lombacensis in Academia Heidelbergensi Histor. & Poëtices Professoris Publici quondam consignata, cujus mentio in epistolis Petri Lotichii Abbatis occurrit; aut ejusdem Poëtæ vita quæ industriam J. B. Poëtæ toto orbe celebrari & præla propediem exercebit. Nemo tamen (sat scio) aut defendit aut tuebitur Petrum Lotichium anno 1551, quo obsidione cingebatur Magdeburgum, virtute poetica nulli Germanorum Secundum fuisse, qualem eum probat elegia de Obsid. urbis Magdeburgensis.

§. IIX. Videlicet ante quam Dominus Bayle foras emisisset primam Operis Critici editionem, observavi, quod ille merito contendit, injustam videri Morhofii querelam, cum, fuit (inquit) Phoenix, poetarum Germaniæ Lotichius, omnibus exteris si

Hagius in
vita Loti-
chii edita
1586. pag.
419.

vld. epistola
supra cita-
ta pag. 10.

v. diss. mea
de Enthus:
poët. edita
1699. pag.
92.

Diss. Hist.
T. II. p. 388.

C

non

Morhof. "non superior; certe æqualis. Hujus ta-
Polyb. l. 1. "men vel ipsis Germanis pene ignotum
cap. 19. f. "nomen est: exteri nullam ejus mentionem
 225. "faciunt. J. C. Scaliger cum censuram Poe-
 "tarum Germanorum instituit in Hypercri-
 "tico suo ne verbum quidem de hoc no-
 "stro, qui tamen omnibus ceteris erat an-
 teferendus. Nec enim adeo perfecta & ce-
 lebrata erat poesis Lotichii cum libros suos
 poeticos Scaliger contexeret. Meliori au-
 tem jure, quod obiter addere liceat, Morho-
 fii queri poterat de Thuano, quod is mi-
Thuan. lib. nus præclare sentiat de Lotichio a Came-
Hist. 26. ad rario publicato, quem post H. Eobanum loca-
ann. 1560. vit poeta alioquin elegans & haud imperitus
 p. 810. Aristarchus. Cujus vestigiis dum fortassis
Borr. diff. 4 institit Olaus Borrichius Danorum Ari-
de poet. p starchus eadem via aberravit. Cum enim
 228. 129. Helio Eob. Hesso Germaniam in poetis nihil
 suavius venustiusque tulisse eumque Ovi-
 dium Teutonicum dixisset, de Lotichio,
 quem Nafonem Alemannicum verius appel-
Id. ib. pag. laveris, illius se elegiarum libros IV. & car-
 132. minum libros II. legere ait, & lectione re-
 creari, nec in eclogis ejusdem epicis quic-
 quam adeo desiderare. Dicerem & Thuano
 & Borrichio ante oculos fuisse primam edi-
 tionem carminum Lotichii, quam consule-
 re etiam poterat Scaliger, nisi contrarium
 eorum scripta loquerentur. § IX.

§. IX. Ex dictis patet notabile me statuere discrimen inter editionem primam, quæ prodiit anno 1551. quo Magdeburgum obsidionem patiebatur, & reliquas quæ auctore vita functo lucem adspexere. Agnovit id ipsum quoque Cl. Bayle: quocirca persuasum habet, tribus vel quatuor post modo memoratam oppugnationem annis circumactis, Lotichium eodem somnio, quod tanquam mysterium forte tenuerit, iterum stimulatam, carmen suum recognovisse, politiusque limasse & amplificasse; quanquam causæ nihil sit cur supernaturale & propheticum illud judicare debuerit. &c. * At vero de duplici poëtæ somnio nondum satis constat, quod illius scripta nihil ejusmodi testificentur, adeoque minus exploratum habemus, utrum, quod Cl. Bayle conjicit, elegia Lotichiana scripta anno 1551. ac emendata sit anno 1553. vel 1554. Quæ-

C 2 ris

* Ejus verba sunt pag. 1871. edit. 2da: *L'on peut supposer qu'au bout de trois ou quatre ans le même songe revint - - et ainsi la vie du saccagement de Magdebourg se renouvela. Lotichius la jugeant peut-être mystérieuse retoucha ses vers, les amplifia, et les mit dans l'état où le public les a vus. je ne sçai point s'il craignit pour Magdebourg que ce nouveau songe ne fut prophétique et surnaturel; mais il ne me semble pas qu'il l'ait du croire, non plus que la première fois, ou selon le train ordinaire des songes il pouvoit rêver l'incendie d'une ville que l'on assiegeoit actuellement.*

*vid. §. Vhu-
us diff. p. 13.*

ris igitur qua tempestate fatale illud incens-
dium præcinuerit vates? Morhofius Mag-
deburgensium clades integro eum sæculo
prædixisse affirmat. Quia vero Lotichius
CIII. annos ante expugnationem Magdebur-
gicam lucem adspexit, efficeretur puerum
triennem elegiam contexuisse, si recte cal-
culum pono. Natus siquidem poeta est an-
no 1528. Magdeburgum autem tristissimam
calamitatem suam subiit 1631. ut supra ex-
posuimus. Fallitur itaque Morhofius æque

Burgus lib. II pag. 199. ac ante illum Petrus Baptista Burgus Genu-
ensis, qui in Commentariis de Bello Svecico

“editis Leodii 1639. sic, (inquit) Magdebur-
“gum cecidit, libera Germaniæ civitas ad
“Albim sita antiquissima nobilissimaque cu-
“jusex cidium ducentis fere abhinc annis
“indigena vates elegiaco carmine elegan-
ter deflevit. Fac autem Lotichium Mag-
deburgi interitum divinasse anno qui ipsi
mortem attulit 1560. (die septimo, non pri-
mo, Novembr. ut contra Thuanum in diff. de
Enthus. poet. observavi) ita conficitur vatem
minimum LXXI. annis illum præsignificas-
se. Non aliter computat Scriptor Theatri

*Theatr. Eu-
rop. Part.
II, ad ann.
1631. pag.
361.*

Europæi, ubi collegit præsentiones quæ Mag-
deburgi expugnationem denunciarunt. Qui-
bus junges Germanicum Christiani Scriverii
librum de ove amissa recuperataque ubi
rela-

relatum leges dæmonem per mulierem *Scriv. conc.*
δαίμονιζομένην Magdeburgi obsidionem 15. vel *I. pag. 276.*
 16. annis prædixisse. *278.*

§. X. Atque hæc nostra de som-
 nio Lotichiano a conjecturis Domini
 Bayle nonnihil discrepans opinio est. Sen-
 tio nunc aliis non parum multis occurren-
 dum esse qui faciunt cum Antõnio van Dae *van Dale*
 le perperam contendente. (quod omnium *dissert. de*
 primum se publice tueri non negat) nihil *orac. ethn.*
 præter fraudes præstigiasque humanas lo- *pag. 225.*
 cum habuisse in oraculis versibus in delu-
 bris fatidicis per Pythias aliosve Prophetas
 editis, & prorsus nihil prædictum a paga-
 nis esse ad quæ mens humana pertingere
 nequeat; ac Lotichianam quoque & alias
 id genus præfensiones tantum non omnes
 in minimis ponunt. Videlicet, si unquam
 alias, certe hac tempestate scriptoribus
 non parum multis novitate nihil prius &
 antiquius est, & quondam ab omni vetustate
 accepta nunc proscripta sunt, nec fidem
 sicuti apud præscos ita & nunc inveniunt.
 Idcirco Petrus Petitus Philosophus Gallus *Petit. de Si-*
 temeritatem eorum qui sine ratione & di- *bylla lib. III.*
 scrimine pertinaces ad negandum atque irri- *c. 10. p. 346.*
 dendum quæcunq; de præfagitionibus apud *347.*
 veteres & recentes scriptores prodita me-
 moriæ sunt; merito atque optimo jure co-

*Jovius in
Elog. doct.
vir. n. 53. p.
126. 127.*

arguit, obstinatisque ejusmodi ob oculos
ponit quæ Paulus jovi⁹ de Bartholomæi Cocli-
tis Vaticiniis nos docet: Extat (inquit) de
his præclaræ ac admirabilis fidei Catalogus
ipsius Coclitis manu perscriptus, de iis, qui-
bus varia violentæ mortis pericula denun-
ciavit, exactissimo post ejus interitum
Fortunæ obsequentis eventu comprobatus.
Quo fit, ut me quoque inveteratæ exercita-
tionis in hac luce Romana non facile cre-
dulum senem, in sententiam adducat ipse
exactæ ætatis, & integri judicii Lucas
Gauricus; quum ingenue fateatur, se a
Coclite severe amiceque admonitum, ut
violenti cruciatus causas effugeret - - A
Johanne enim Bentivolo arreptus, & ex
præalta trochlea suspensio fune, quinquies
quassatus, ideo poenas dederat, quod ex-
cessurum patria & dominatu in ejus anni
prognostico prænuntiasset. Nimirum &
Gauricus inclytus fuit vates: qui de Henri-
ci II. Gall. R. obitu interrogatus, respondit:
fore ut in singulari certamine vulneratus pe-
risset; quod evenit cum quodam aulicorum
ludicra pugna decertaturo. Taceo nuper
Vatem Anglicum in fastis sub initium anni
præcedentis 1702. publicatis videri posse de-
signavisse mortem Sereniss. Principis nostri
acie prope Cracoviam ictu tormenti Poloni-
ci

ci die XIX. Julii ejusdem anni (prô dolor!)
interempti, dum eidem diei hosce versus ad-
scripsit:

Postilion bringt schlechte Post,
Der Printz hat einen Schuss gekost.

§. XI. Etenim quia nimis generale hoc
prognosticon est, præstat incredulis objicere
quæ Michael Nostradamus non indistincte,
sed enucleate appositisque circumstantiis &
nominibus nonnullorum, per quos prædi-
ctorum eventuum rationes expediuntur,
præsignificavit. Scriptor siquidem Apolo-
giæ Nostradami probat ab hoc vate inter-
fectorem Henrici III. Clementem, & Ducis
Momorancii carnificem Clerepegne, com-
pluresque alios (quorum nomina capite quar-
to * exhibet) recte appellatos fuisse. Idem
Londinensc incendium, perinde ut Magde-
burgense Lotichius, versibus prænunciavit
editis 1556. itemque Caroli Stuarti occisio-
nem hoc carmine innuit:

Senat de Londres mettront à mort leur
Roy.

Ut silentio nunc præterveham quæ de nū-
ptiis

Nostrad.
cent. IX.
Quatr. 49.
pag. 106.

* Vid. *The true prophecies or prognostications of Michel
Nostradamus Physician to Henry II. Francis II. and Charles
IX. Kings of France &c. a work full of curiosity and lear-
ning commented by Theophilus de Garencierres, Doctor in
Physi. Coll. Lond. 1672. fol.*

ptiis Henrici M. & Mariæ de Medicis, deque
Portugallicæ rei commutationibus aliisque
præliis & rebus maximi momenti præcinuit,
** quæque valde inclytus poëta Jo. Auratus
expositionum suarum luce ad hominum in-
telligentiam excitavit.

§ XII. Tacitus autem præterire ne-
queo, cum differam de incendio urbis in
quiete viso, pie defuncti Parentis mei som-
nium de incendio Rostochienfi, quod inci-
dit, cum pleraque nostra, ob bella quæ hîc
in Holsatia timebantur, Avus meus Rostochii
asservaret. Tum temporis vidit Pater civi-
tatem inflammata cui inscripta fuere hæc
verba: Manus Domini Proteget Te! quæ si-
mul atque clare pronunciavit somnus inter-
mitti cœpit. Id quod non solum plurimis
convictoribus ante plures annos soepenu-
mero, & paucis ante obitum diebus exposuit
Pater, sed etiam Domino Magistro Matthiæ
Lobetantzio Pastori Femariensi Primar. da-
tis ad eum literis, hisce verbis enarravit: Ro-
“stochienses quam dura sint nuper experti
“plus satis constat. Ea calamitas omnes
“afflixit, quos plures ibi habeo, affines meos.
Grat.

* Vid. *Les Vrayes centuries & propheties de Maître
M. Nostradamus corrigées suivant les premières éditions
imprimées en Avignon en l'an 1556. et à Lyon en l'an 1558.
à Amst. 1668. 11.*

Grassata est flamma ad vicinas usque ædes “
 Domini Soceri mei; quibus tamen peper- “
 cit benigna Dei manus; idque juxta som- “
 nium quod paucis ante hebdomadibus “
 somniabam. Nempe videbar mihi vide- “
 re circa horam matutinam quintam B. “
 Dn. D. Mullerum Professore & Superin- “
 tend. Rostochiensis librum ostenden- “
 tem apertum (instar Philothecii) in cuius “
 pagina aliqua depicta erat urbs coloris pla- “
 ne ignei, super qua brachium extensum “
 manu tenebat virgam inhibitam ab Ange- “
 lo ex adverso stante, addita hac inscri- “
 ptione, verbis latinis, literisque majusculis: “
MANUS DOMINI PROTEGET TE! “
 Quæ verba ubi legissem, & simul recitas- “
 sem, evigilavi, & Uxori, quod accidisset, nar- “
 ravi, moxque amicis etiam aliis. Sed desi- “
 no, utque clementissima Dei dextra & Te “
 cum tuis & nos omnes difficillimis his “
 temporibus protegat, rogo.

Kilon. 7. VIIbr. 1677. T. Chr. Kortholt/D.

§. XIII. Venit item mihi agenti de ob- “
 sidione Magdeburgi a Lotichio dormi- “
 ente provisa in mentem somnii admo- “
 dum memorabilis nec literis etiamnum “
 proditi, quod aliquando mihi coram ex- “
 posuit summus omnium literarum Mæce- “
 nas, Vir Perillustris atque Excellentissimus “
 Dominus Magnus de Wedderkop, Consilii “
 Intimi Præses & provincialis Consiliarius.

D

Is

Is cum paci Neomagi stabiliendæ anno 1679. interesset, ab illustriss. Comite Bent. Oxenstirnio coram accepit, illum Thorunii anno 1659. agentem æque ac Comitem Magnum de la Garde III. Non. Nov. ipsa noctu de somno excitatum esse, a domestico quodam cui Georgio Lubomirskio (hujus maximæ existimationis viri multam mentionem, nullam autem hujus historiæ, facit Pufendorfius in Commentariis de rebus Brandenburgicis) nomen erat, qui pro certo affirmavit Stetini obsidionē modo solvi, atq; a Suchio & milite Brandenburgico prorsus liberari. Cum de veritate hujus præfagationis eventus & literæ, quas post plures dies Comites demum acceperunt, dubitare non permetterent, id ipsum domestico suo somnium præfaguisse judicarunt. Postmodum tamen eadem urbs ab Electore Brandenburgico defunctis Pomeraniæ Ducibus ultimis anno 1677. expugnata est, quam occupationem Scholæ Stetinensis Rector Scabinus sub initium seculi præcedentis his versibus prædixerat:

(benas,
DefVnCtlS PatrIbVs, BoreaLIs, habebIs ha-
QVas taMen erIpIet postea Brenno tVIs.

§. XIV. Quid dicam de somnio in primis memorando Vatis Julii Cæsaris Scaligeri de Benedicto Brugnolo? *Legattotam elegiam, qui volet, & inveniet quod satis mirari non possit, verba sunt Scaligeri filii, ubi firmat quæ*

car-

*De Lubom.
v. Pufend.
lib. 7. p.
396. & lib.
9 p. 549 de
obsid. Ste-
tin. v. ej.
lib 8. p 486
487.*

*v. Jul. Cæs.
Scalig. poë-
mat. p. 314.
315. edita
1600.*

carminē expoluerat pater, finito Heroum o-
pere somnium Parentem in ædem Mariæ an-
tiquæ Veronensis intulisse, ubi nomen suum
inter Heröes non deprehendi questus sit ho-
mo procerior & gravis, qui se Benedictum
Brugnolū Leniacensem Venetiis diem ultimū
obiisse ibiq; sepultum esse dixerit. Addit ex-
perrectū patrem somnium in elegos cultissi-
mos retulisse, quamlibet ignorarit quis esset
Brugnolus ille, & quid somnium portende-
ret; Se quoque de viro nihil quicquam in-
audivisse, donec anno 1566. Venetias perre-
cturus a Mureto huius somnii prorsus igna-
ro monitus sit, illic haberi excellentissimi
ævo suo grammatici Brugnoli epitaphium.
Quod tamen oculis non usurpavit, ut idem
alibi nos docet, ubi indicat a sociis itineris
Gallis sese impeditum, legi autem Veronæ
in templo S. Mariæ antiquæ, quod modo nun-
cupant: *Tempio di sancta Maria de la Scala*,
hæc verba monumento Brugnoli inscripta:
Brugnolus maximus sui temporis Grammaticus.
Is egit in Italia, & fratris Ambrosii interpreta-
tionem Lærtii lectione revolvit, quam laudat
Henricus Stephanus editor Laertii, & exhi-
bet literas ejusdem Venetiis 1475. exaratas.
Nec enim confectum nomen Brugnoli aut
Scaligeri somnium est. Quod ne quis, perin-
de ut quidam Lotichianū somnium pro com-
mentitio habere possit, elegiam suam
ita

Scal. epist. 1.
p. 40. conf.
pag. 39. &
epist. XVII
pag. 94.

Scaliger a-
na edit. T.
Fabr. pag.
38.

Id. p. 34.

ita inscripfit: *Benedictus Brugnolus. Somnium non fictum, de re tamen penitus ignota mihi.*
Quid quod Scaligeri filius mendacium patrem ita averfatum testatur, ut ad ejus mentionem excanduerit, nec cum mendace in gratiam redire potuerit. Quocirca sibi puero aliisque nunquam non inculcarit hoc præceptum: Non mentire. Sed frequenter prodigiosas J. C. Scaligeri ad miraculum usque ex somno vaticinationes eisdemque emortualem fuisse mensem Octobris, sicut in ore habuerit, indicavi in diss. de Enthuf. Poetico; ubi infomnia plura indico & itidem adversus illos dissero, qui cum vates eventura providerunt, & ac rem tetigerunt, ob hoc ipsum quod id genus præfensiones rerum eventis certius comprobantur, quam sibi persuadere possunt, inter incredibiles illas recensent, atque in scirpo nodum quarunt. At enimvero uti prudentiæ est non temere fidem habere, ita imprudentiæ & non raro impudentiæ est notare temere eandem derogare; & ut mea hic faciam Illustris Polyhistoris & Consiliarii justitiæ verba, superstitiosa cautio, si probe inspicatur, non minori periculo est obnoxia, quam levis ille & temerarius simpliciorum, & fere dixerim, muliebrium animorum assensus.

Jos. Scal. epist. l. I. pag. 39.

diss. de Enthuf. p. 94. f. conf. pag. 88. f.

70. Nic. Po- schlinus de vita sub a- quis cap. X. pag. 129. f.

